

Учень відьмака
Джозеф Ділейні

Учень відьмака #1

Мене звуть Том. І я – сьомий син сьомого сина. Мої батьки віддали мене в учні до справжнього Відьмака. Я так само мушу опанувати це ремесло. Більшість учнів Відьмака були занадто ліниві та неслухняні. Вони не змогли завершити навчання. Дехто навіть загинув... Але я – сьомий син сьомого сина. Я можу бачити привидів. І мені судилося захищати цей світ від потойбічних створінь. Ну якщо я, звісно, подолаю всі ці випробовування і не накою дурниць... Це наче нескладно. Головне, що заповів мені Відьмак, – не розмовляти з дівчатами в гостроносих туфлях. Бо дівчата в такому взутті – найнебезпечніші та найжорстокіші відьми у світі. І саме одна з них тільки-но врятувала мене від хуліганів. Як же я міг не заговорити з нею? До речі, її звати Еліс. І, здається, я вскочив у справжню халепу...

Джозеф Ділейні

Учень Відьмака

Опис героїв

Том

Томас Ворд – сьомий син сьомого сина. Це означає, що він народився з особливим даром,

і через це – він чудовий кандидат на роль Відьмакового учня. Він – вроджений ворог темряви, може бачити й чути померлих. Але це не значить, що Тому не страшно, тож йому знадобиться вся сміливість, щоб перемогти там, де двадцять дев'ять інших зазнали поразки.

Відьмак

Відьмака ні з ким не сплутаєш. Він високий і має суворий вигляд, носить довгий чорний плащ із каптуром і завжди має при собі костур і срібний ланцюг. Як і його учень, Том, Відьмак – шульга і сьомий син сьомого сина.

Понад шістдесят років він захищає графство від усілякої нечисті.

Еліс

Том ніяк не втямить: Еліс лиха чи добра? Її бояться місцеві хлопці, вона рідня двом найлихішим відьомським кланам (Малкінів та Дінів) і не цурається темної магії. Але її навчали відьомства проти її волі, і вона допомогла Тому в кількох скрутних ситуаціях. Вона ніби добрий друг, але чи можна їй вірити?

Мама

Мама завжди знала, що Том стане учнем Відьмака, і називає Тома «своім подарунком графству». Вона любляча мати, знається на травах і ліках, знана повитуха й завжди трохи відрізнялася від інших. Вона походить із Греції, але її минуле оповите таємницею. І це не єдина мамина таємниця...

Для Марі

Найвища вершина графства приховує таємницю.

Кажуть, тут колись помер чоловік: під час страшної бурі він запечатав зло, яке загрожувало цілому світові.

Тоді знову насунули льодовики, а коли відступили, помінялися навіть обриси пагорбів та назви містечок у долинах.

Тепер на найвищій горі не лишилося навіть сліду тих давніх подій, проте залишилася назва.

Його називають

«Вордстоун» —

СТОРОЖОВИЙ КАМІНЬ.

Розділ 1

Сьомий син

Відьмак прийшов із першими сутінками. День видався тяжкий і довгий, і я вже хотів вечеряти.

— Він точно сьомий син? — запитав Відьмак.

Він дивився на мене з висоти свого зросту і недовіжливо хитав головою.

Батько кивнув, що так.

— І ти також сьомий син?

Батько знову кивнув і почав нетерпляче притупувати ногою — з-під його підошви мені на штани полетіли коричневі бризки твані і гною. Із крисів його капелюха скрапував дощ. Місяць уже дощило майже безперестанку. На деревах проклюнулося перше листя, але весняним теплом іще й не пахло.

Батько мій був фермером, як і його батько, а перше правило землеробів — не можна

ділити землю. Почнеш ділити між дітьми, а вони – між своїми, і лишиться хіба маленький кусник, а там і його не стане. Того ферма належить старшому сину, а решті треба знайти інше заняття. Кожному якесь ремесло по можливості.

Для того треба багато просити. Можна просити місцевого коваля, особливо якщо ферма велика і коваль має з неї багато роботи. Тоді коваль може взяти одного сина в підмайстри – але то тільки одного, а решта?

Я був сьомим сином, і, поки я виріс, просити вже не було кого. Батько так зневірився, що хотів мене прилаштувати учнем до Відьмака. Це я так тоді собі думав. Треба було відразу здогадатися, що так загадала мама.

У нас багато чого було завдяки мамі. Ще і мене на світі не було, як на її гроші куплено нашу ферму. Звідки би ще земля в сьомого сина? Мама була не з нашого графства, а звідкись з-за моря. Відразу й не скажеш, але часами – якщо дослухатися, – то чути було трохи інакшу вимову.

Але не думайте, що мене в рабство віддали чи що. Я й так на фермі занудився, та і з міста нашого – хіба назва, а на ділі – село й глушина. Точно вже мені не хотілося нидіти тут аж до скону. Того мене й тягнуло трохи до відьмацької справи – то ж цікавіше, ніж доіти корів і розкидати гній. Але і сторожко мені було, бо то страшне ремесло. Я мав навчитися боронити ферми і села від всякого страховиддя. Щодня давати собі раду з вурдалаками, духами і різною нечистю. Така була у Відьмака робота, а я йшов до нього в учні.

– Скільки йому? – спитав Відьмак.

– Тринадцять буде в серпні.

– Трохи дрібний на свій вік. Читати й писати вміє?

– Та, – відказав батько. – І то, і то, і грецьку знає. Жінка навчила, ще й не ходив добре, а вже грецькою балакав.

Відьмак кивнув і озирнувся, немов дослухаючись, – там, позаду, розкисла стежка вела до воріт і до нашого дому. Тоді він стеновав плечима.

– То чоловікові тяжка доля, а хлопцеві й поготів. Думаєш, зможе?

– Він сильний і виросте високий, як я, – відказав батько і витягнувся на повен зріст, випроставши спину.

Навіть так він ледве сягав Відьмакові до підборіддя.

І тут Відьмак усміхнувся. От чого я вже точно не очікував. У нього було широке й довге лице, риси – ніби з каменю висічені. До того він здавався мені трохи грізним. У довгому чорному плащі, із накинутим каптуром, збоку він скидався на священика. Але варто йому глянути на тебе впритул, і похмурий вираз обличчя більше нагадував ката, який приміряє на тебе зашморг.

З-під каптура в нього вибивалося сиве, як і на бороді, волосся, але брови мав чорні і дуже кошлаті. Із носа також стирчало кілька чорних волосин, а очі були зелені – так само, як у мене.

І тут я помітив ще дещо: він спирався на довгий костур. Звісно, сам костур я роздивився, щойно Відьмак показався на очі, але тільки-но зауважив, що він тримає його у лівій руці.

Значить, він також шульга, як і я?

Та ліворукість завдала мені чималого клопоту в сільській школі. До мене навіть привели місцевого священика, і він довго хитав головою і розказував мені, що мушу це подолати, поки не пізно. Я ніяк не міг втямити, про що це він. Ні брати мої, ні батько не були ліворукими. Мама, правда, добряче шульгувала, але вона тим не переймалася. Тож коли вчитель намірився вибити з мене цю дурість і прив'язав перо мені до правиці, вона забрала мене зі школи і з того дня вчила мене всього сама.

– То скільки, абись-те, його взяли? – запитав батько, відвертаючи мене від спогадів.

Отепер ми переходили до діла.

– Дві гінеї за перший місяць. Якщо потягне, то восени віддасте ще десять. А як ні – забирайте його назад, будете винні тільки гінею за мій клопіт.

Батько ще раз кивнув, і на тому порішили. Ми пішли в сарай, і батько заплатив дві гінеї, але по руках не вдарили. Хто захоче торкатися Відьмака? Батько і так ого який сміливий, що підійшов до нього ближче ніж на шість футів.

– Маю справу неподалік, – сказав Відьмак, – але на світанку його заберу. Аби мені був готовий. Я не люблю чекати.

Коли він пішов, батько поплескав мене по плечу.

– Починаеш нове життя, синку, – сказав він мені. – Йди відмивайся. Ти більше не фермер.

Коли я зайшов на кухню, мій брат Джек саме обіймав Еллі – свою дружину. Вона дивилася

на нього знизу вгору й усміхалася.

Еллі мені дуже подобається. Вона така приязна й ласкава, що з нею завжди відчуваєшся потрібним. Мама каже, одруження пішло Джекові на користь, бо Еллі на нього добре впливає, і він робиться спокійнішим.

Із нас усіх Джек – найстарший і найкремезніший. «Найменш плюгавий», – як іноді підсміюється батько. Що дужий і сильний – то це вже точно, а щодо решти я був не згоден, бо хоч він рум'яний, блакитноокий, брови ж чорні й кошлаті, ще й майже зростаються на переніссі. Проте відхопив собі гарну й добру дружину, тут не посперечаєшся. Волосся в Еллі кольору добірної соломи на третій день після хорошого врожаю, а з лиця хоч воду пити.

– Я завтра з дому піду, – випалив я. – На світанку за мною прийде Відьмак.

Еллі розцвіла усмішкою.

– То він тебе взяв?

Я кивнув.

– Поки тільки на пробу, на один місяць.

– Томе, ти такий молодець. Я дуже за тебе рада.

Джек тільки пирхнув.

– Не вірю! Щоб ти – і в учні до Відьмака! Куди тобі до такої роботи, коли ти ще спиш при свічках?

Я засміявся з його жарту, але то була правда. Мені в темряві часом всяке ввижалося, а зі свічкою я бодай міг заснути.

Джек рикнув, ухопив мене за карк і почав тягати довкруг столу. Це він так жартував. Я попручався трохи чисто для порядку, і за якусь мить він відпустив мене і поплескав по спині.

– Молодець, Томе. То грошова робота. Одна тільки біда...

– Яка? – запитав я.

– Тут же все й спустиш. А знаєш чому?

Я стенов плечима.

– Бо друзів будеш мати хіба за гроші!

Я силувано всміхнувся, але в Джекових словах було багато правди. Відьмак працює і живе сам-один.

– Джеку, ну що ти такий жорстокий! – насварилася Еллі.

– Та я жартую, – тут же відцурався Джек, ніби не зрозумів, чого це раптом вона.

Проте Еллі дивилася на мене, а не на Джека й раптом перемінилася на обличчі.

– Томе! – скрикнула вона. – Виходить, ти не застанеш народження нашого маляти...

Вона так засмутилася, аж мені самому стало печально, що я пропущу народження племінниці. Мама сказала, що в Еллі буде дівчинка, а вона в таких речах ніколи не помиляється.

– Я за першої нагоди заскочу в гості, – пообіцяв я.

Еллі спробувала всміхнутися, а Джек підійшов і поклав руки мені на плечі.

– У тебе лишиться твоя родина, – сказав він. – Ми завжди тут, якщо будемо тобі потрібні.

Уже за годину я сідав до вечері, свідомий, що завтра зранку мене тут уже не буде. Як і щовечора, батько проказав молитву, і ми пробурмотіли хором «Амінь!» – усі, окрім мами. Вона, як і завжди, потупила очі в тарілку і чемно чекала, поки ми закінчимо, а тоді ледь помітно мені всміхнулася, тепло й по-особливому. Не думаю, що хтось іще зауважив. Мені трохи полегшало.

У каміні палахкотів вогонь, пускаючи по кухні тепло. Посередині нашого великого дерев'яного стола стояв латунний свічник, натертий до дзеркального блиску. Свічка була дорога, із бджолиного воску – смердючу жирову свічу на кухні мама би не стерпіла. Майже всім на фермі розпоряджався батько, але в деяких речах мамине завжди було зверху.

Перед кожним парувала велика тарілка тушкованої картоплі з м'ясом, за яку ми радо взялися. Я глянув на батька, і мене раптом вразило, яким старим та виснаженим він сьогодні здавався. Раз по раз на обличчі в нього проступав сумний вираз, але він побадьорішав, щойно в них із Джеком мова зайшла про ціни на свинину. Вони навіть заперечалися, чи пора вже кликати різника.

– Ще би зачекати десь із місяць, – говорив тато. – Ціна ще зросте.

Джек потрусив головою, і почалося. Це була дружня сімейна суперечка, видно було, що татові навіть подобається. Але я не доеднався. Для мене це залишалося в минулому. Як сказав тато, я вже більше не фермер.

Мама з Еллі тихо підсміювалися. Я хотів послухати їхню розмову, але Джек розійшовся не на жарт і став підвищувати голос. Мама на нього зиркнула, і я відразу зрозумів, що їй набрид цей галас.

Джек, не помітивши через азарт маминого погляду, потягнувся через стіл до сільнички та випадково її перекинув. Трохи солі просипалося на стіл, і тут же він узяв щіпку та кинув через ліве плече. Був у нашому графстві такий старий забобон, щоб розсипана сіль не накликала невдачу.

– Джеку, облиш сіль, – насварилася мама. – Псуеш добру страву ще й ображаєш кухаря!

– Вибач, мамо, – похопився Джек, – твоя правда. І так дуже смачно.

На це вона усміхнулася йому, тоді кивнула на мене.

– Але що це всі забули про Тома? Він удома останній вечір, не можна так.

– Та ну, мамо, – заперечив я. – Мені і так добре, я слухаю, що ви говорите.

Мама кивнула.

– Маю для тебе декілька слів. Залишся потім на кухні й побалакаємо.

Тож коли всі пішли нагору готуватися до сну, я вмотився в крісло біля каміну й терпляче чекав, що мені скаже мама.

Мама не з тих жінок, що розводять багато галасу. Спочатку вона не сказала нічого особливого – пояснила тільки, що дасть мені із собою в путь запасну пару штанів, три сорочки і дві пари майже нових шкарпеток, тільки по разу штопаних.

Я роздивлявся червоні жаринки в каміні й постукував ногою по кам'яних плитах на підлозі, поки мама розвертала своє крісло-гойдалку, щоб сісти до мене обличчям. Її чорне волосся помережало кілька сивих пасом, але поза тим вона майже не змінилася відтоді, як я ще був зовсім малий і ледве сягав до її колін. В очах її досі стояв яскравий блиск, і вся вона

пашіла здоров'ям, хіба трохи бліда на обличчі.

– Нескоро ще нам із тобою випаде так поговорити, – сказала вона. – Ти ідеш із дому і починаєш своє життя – це важливий крок. І якщо маєш щось сказати або запитати – саме зараз настав час.

Мені нічого не йшло на гадку. Усі думки розгубилися. Від цих її слів мені защипало в очах.

Ми дуже довго мовчали. Чути було тільки, як я постукую ногами по кам'яній підлозі. Нарешті мама зітхнула.

– Що таке? – запитала вона. – Язика проковтнув?

Я стеновав плечима.

– Не шарпайся, Томе, і послухай мене, – наказала мама. – Перше – ти готовий до завтрашнього дня і нової роботи?

– Не знаю, мамо, – зізнався я, пам'ятаючи Джекові жарти про друзів за гроші. – Із Відьмаками ніхто не хоче мати діла. Зі мною ніхто не дружитиме. Мені буде самотньо.

– Не так усе зле, як тобі здається, – заперечила мама. – Із учителем будеш говорити. Спочатку він буде тебе навчати, але з часом ви обов'язково станете друзями. Та й справ матимеш повно. Учитися доведеться багато. Не до самотності тобі буде. Хіба тобі самому не цікава така робота?

– Цікава, але мені страшно. Я би й хотів, але не знаю, чи до такого здатен. З одного боку, я би хотів подорожувати, побачити світ, але з другого – тяжко йти з дому. Я за вами скучатиму. І за домом.

– Тут ти не зостанешся, – відрізала мама. – Батько твій уже немолодий, йому тяжко на фермі. На другу зиму він передасть її Джекові. Еллі скоро народить першу дитину, а потім і другу, і третю. Зрештою, тут для тебе не лишиться місця. Краще звикай заздалегідь. Додому ти не повернешся.

У неї був такий різкий і холодний тон, що мені розболілося в грудях і горлі, аж дихати стало важко.

Я після цих її слів уже хотів просто піти, але вона ще не закінчила. Рідко коли вона стільки говорила за один раз.

– У тебе є робота, і ти будеш її робити, – наказала вона суворо. – І не просто робити, а будеш робити добре. Я вийшла за твого батька, бо він був сьомим сином. І народила йому

шість синів, щоб зрештою народити тебе – сьомого. Ти – сьомий син сьомого сина. У тебе є дар. Твій новий вчитель ще не подався, але роки потроху беруть своє, і його час добігає кінця. Майже шістдесят років він ходив графством, виконуючи свій обов'язок. Робив те, що належить. Скоро настане твоя черга. І якщо не ти, то хто? Хто захищатиме простих людей? Хто боронитиме їх від зла? Хто убезпечить ферми, міста і села, щоб жінки з дітьми не боялися виходити на вулицю?

Я не знав, що їй на це відповісти, і не зводив на неї очі. Я ледве стримував сльози.

– Я в цьому домі всіх люблю, – сказала вона лагідніше, – але на ціле графство ти такий лише один. Такий, як я. Поки ти тільки хлопчик, тобі ще рости і рости, але ти сьомий син сьомого сина. У тебе є дар, у тебе є сила для такої роботи. Я знаю, що ти мене не підведеш і я ще буду тобою пишатися.

На цьому мама підвелася.

– Що ж, добре, що ми з цим розібралися. Біжи нагору і лягай спати. Завтра в тебе важливий день, набирайся сил.

Вона мене обійняла й лагідно мені всміхнулася, і я щосили бадьорився, щоб всміхнутися їй у відповідь, але, тільки-но зайшовши до себе в кімнату, сів на краечку ліжка і довго думав про те, що вона мені сказала.

Мою маму поважають в усій окрузі. Вона про трави й цілительство знає більше за місцевого лікаря, і, коли щось не так із породіллю, повитуха завжди кличе її. Мама добре знається на складних пологах. Іноді діти народжуються ніжками вперед, але моя мама вміє ще в утробі правильно їх повернути. Десятки жінок у всьому графстві завдячують їй життям.

Принаймні так завжди каже тато, бо мама скромна й ніколи таким не хвалиться. Просто робить, що належить, і я знав, що і від мене вона цього очікує. Тому я хотів, щоб вона мною пишалася.

Але невже вона справді вийшла за мого батька і народила шестеро моїх братів, щоб лише народити мене? Це не дуже скидалося на правду.

Я підійшов до вікна і сів на кілька хвилин у старе плетене крісло, визираючи на двір.

Увесь двір омивало срібним місячним сяйвом. Видно було всю ферму – і подвір'я, і два сінокоси, аж до північного пасовиська ген на межі нашої землі. Сама межа пролягала посередині схилу на півдорозі до вершини пагорба Повішених. Мені подобався вид. І подобався пагорб Повішених – здалеку. Подобалося, що він далеко.

Я роками щовечора перед сном сідав у це крісло. Дивився на схил у далечині та уявляв собі, що там, за ним, із другого боку. Тобто знав, що насправді там іще поля, а через дві милі – місцеве ніби село: зо п'яток будинків, мала церква і ще менша школа. Але уява моя малювала інші картини. Іноді я уявляв високі скелі, об які внизу розбиваються океанські хвилі, або ліс, або велике місто з високими вежами й мерехтінням вечірніх вогнів.

Але зараз я знову дивився на пагорб і також згадав свій страх. Звісно, що здалеку гарний вид, але ніколи в житті не хотів би я там опинитися. Як ви вже здогадалися, пагорб Повішених дістав таку назву не просто так.

Три покоління тому всю країну охопила війна, і місцеві чоловіки також воювали. Це була найгірша з усіх війн – гіркий громадянський розбрат, і родичі стояли по різні боки, і навіть брат іноді йшов на брата.

Останньої зими тієї війни відбулася велика битва – десть за милю на північ звідси, прямо за тим селом. І коли вона закінчилася, переможці вивели полонених на північний схил цього пагорбу й повісили там у лісі. Трохи і своїх повісили – за «боягузтво», але розказують і по-іншому. Кажуть, то були солдати, які відмовилися вбивати своїх колишніх сусідів.

Навіть Джек не любив працювати біля огорожі з того боку, а собаки не заходили в прилісок далі ніж на кілька футів. А що я бачу і чую таке, що не бачать інші, то я навіть на північне пасовисько вийти не міг. Річ у тому, що звідти я вже їх чув. Чув, як скриплять мотузки і стогнуть гілки під вагою повішених. Чув, як душаться й задихаються мертві по той бік пагорба.

Мама сказала: я такий, як вона. В одному ми точно схожі: я знав, що вона також бачить більше за інших. Якоїсь зими, коли я ще був зовсім малий і всі мої брати ще жили з нами на фермі, ночами з пагорба долинали такі страшні стогони, що чутно було навіть із моєї кімнати. Брати мої не чули ні звуку, проте я чув і не міг заснути. Я часто кликав маму посеред ночі, і вона щоразу до мене приходила, хоч і прокидалася на світанку до роботи.

Зрештою, вона сказала, що дасть їм раду, і однієї ночі сама-одна видерлася на пагорб Повішених і пішла в ліс. Коли вона повернулася, усе затихло, і лишалося тихо ще довго-довго по тому.

Тож в іншому ми з нею відрізнялися.

Мама набагато сміливіша за мене.

У дорозі

Я встав за годину до світанку, але мама вже була на кухні і готувала мій улюблений сніданок – яечню з беконом.

Батько спустився, коли я насухо витирав тарілку останнім краечком хліба. Коли ми прощалися, він витягнув щось із кишені й тицьнув мені в долоню. То було мале кресало, що дісталось йому від свого батька, а тому – від свого. Одна з найдорожчих для нього речей.

– Хай це буде в тебе, синку, – сказав він. – Може, згодиться тобі в роботі. І заходь скоро в гості. Нехай ти пішов із дому, та це не значить, що не можна погостювати.

– Пора, сину, – підійшла мама, щоб востаннє мене обійняти. – Він уже під воротами. Не змушуй його чекати.

У нас не прийнято було розводити теревені, а що ми вже попрощалися, то до воріт я пішов сам.

Відьмак не зайшов у двір, а чекав мене з другого боку зачинених воріт – висока темна постать на фоні сірого світанкового неба. Каптур насунутий на обличчя, костур у лівій руці. Я ішов до нього зі своїм маленьким клунком і страшенно нервувався.

На мій подив, Відьмак відчинив хвіртку й ступив у двір, мені назустріч.

– Ну, хлопче, – замість вітання сказав він, – ходи за мною! Одразу й почнімо по-справжньому і як треба.

Замість вийти на дорогу, він повів мене на північ, прямо до пагорба Повішених. Скоро ми вже йшли через північне пасовисько, і серце мало не вискакувало мені з грудей. Ми дійшли до межової огорожі, і Відьмак переліз її на диво спритно як на свій вік, але я завмер. Я вже почув, як, схиливши гілля під вагою повішених, там, на пагорбі, скриплять дерева.

– Що сталося, хлопче? – озирнувся на мене Відьмак. – Якщо ти на власному порозі вже боїшся, то мало буде з тебе користі.

Я глибоко вдихнув і переліз через паркан. Ми дерлися нагору в темні зарості, де між деревами не пробивалося світло світанку. І чим вище ми підіймалися, тим холодніше мені робилося, скоро мене трусило. Це був такий холод, від якого проймає дрібне тремтіння і волосся на потилиці встає дибки. Як попередження, що тут щось не так. Я вже знав із

минулого, що з таким холодом наближається щось потойбічне.

Щойно ми вийшли на саму вершину, я побачив їх унизу, на другому боці схилу. Їх було не менше за сотню, по два чи три на кожному дереві – у важких чоботах та в солдатській формі, підперезані широкими шкіряними поясами. Руки в усіх були зв'язані за спиною, але не всі змирилися. Хтось відчайдушно сіпався і пручався – над такими гілки здригалися й підскакували. Хтось безвольно висів й обертався на мотузці за вітром то в один, то в інший бік.

Я дивився на них, і тут мені прилетів такий вітер в обличчя, лютий і крижаний, що точно не з цього світу. Дерева низько схилилися і стали губити листя. За кілька хвилин усі листки покрутилися, впали і гілля стояло голе. Коли вітер ущух, Відьмак поклав мені руку на плече і повів мене ближче до мертвяків. Ми зупинилися ледве за фут від першого.

– Глянь на нього, – наказав Відьмак. – Що ти бачиш?

– Мертвого солдата, – у мене голос дрижав.

– Скільки йому на вигляд років?

– Не більше за сімнадцять.

– Добре. Молодець, хлопче. А зараз скажи мені – тобі страшно?

– Трохи. Мені не подобається так близько до нього стояти.

– Чому? Боятися нічого. Ніщо тобі не зашкодить. Подумай, як йому було. Думай про нього, а не про себе. Що він, мабуть, відчував? Що було гірше за все?

Я спробував поставити себе на місце того солдата та уявити, як він померав такою смертю. Біль і страшна боротьба за подих. Але могло бути ще гірше...

– Він знав, що вмирає і що ніколи не вернеться додому. Ніколи більше не побачить своїх близьких, – сказав я Відьмакові.

І такий на мене напав через це жаль. Щойно це сталося, мертві потрохи почали танути у повітрі, поки ми не лишилися з Відьмаком на пагорбі самі. Листя знову вкривало пусті дерева.

– А тепер що ти відчуваєш? Далі страшно?

Я похитав головою.

– Ні, – сказав я. – Сумно тільки.

– Добре, хлопче. Ти вчишся. Ми – сьомі сини сьомих синів, і ми бачимо те, що не бачать інші. Але іноді цей дар обертається на прокляття. І коли нам страшно, деякі істоти можуть житися нашим страхом. І тоді стає ще гірше. Тому треба зосередитися на тому, що бачиш, і забути про себе. Завжди допомагає.

Відьмак вів далі:

– Хоча вони здавалися страшними, хлопче, це лишень примари. – Зробити з ними нічого не можна, самі з часом розвіються. Років за сто нічого тут від них не залишиться.

Мені засвербіло розповісти, як мама колись знайшла, що з ними можна зробити, але я змовчав. Зле починати стосунки з вчителем із суперечок.

– А от якби вони були привиди, то була б інша річ, – продовжив Відьмак. – Із привидами можна поговорити та пояснити їм, що до чого. Допомогти привиду усвідомити свою смерть – дуже добрий вчинок, для них це важливий крок для переходу в інший світ. Зазвичай привид – це розгублений дух, який на цій землі як у пастці і не знає, що трапилося. Вони часто мучаться. Знову ж таки, є й такі, що мають чітку мету, може, вони захочуть щось тобі розповісти. Але примара – це тільки фрагмент душі, яка перейшла в кращий світ. От і все, що воно таке, хлопче. Усього лише примари. Ти бачив, як змінилися дерева?

– Листя опало, і настала зима.

– Ну, листя вже повернулося. Отже, то була картина з минулого. Нагадування про зло, яке іноді коїться під цим небом. Зазвичай, якщо тобі стане сміливості, вони тебе не побачать і нічого не чують. Примара – як відображення у ставку, коли людина вже пішла, а воно ще залишилося. Розумієш, про що я?

Я кивнув.

– Добре, із цим розібралися. Час від часу ми маємо справу з мертвими, то краще до них звикай. У будь-якому випадку, ходімо. Дорога далека. Ось, неси відтепер ти.

Відьмак передав мені велику шкіряну торбу й рушив назад до пагорба, не озираючись. Я перейшов за ним слідом через вершину, і ми спустилися через ліс до дороги – довгого сірого шраму поміж латок зелених і коричневих полів, що звивався кудись на південь.

– Бував уже десь поза домом, хлопче? – гукнув Відьмак мені через плече. – Побачив графство?

Я зізнався йому, що не бував далі місцевого ярмарку за шість миль від батькової ферми.

То була найдальша подорож у моєму житті.

Відьмак буркнув щось собі під ніс і похитав головою. Я зрозумів, що він не дуже задоволений моєю відповіддю.

– Ну, то відсьогодні починаються твої подорожі, – сказав він. – Підемо на південь до села Горшо. Це трохи більше за п'ятнадцять миль, якщо навпростець. Дістатися мусим до сутінків.

Я чув про Горшо. Це було гірниче селище з найбільшими вугільними складами на все графство. Там зберігалося вугілля з десятка навколишніх шахт. Я ніколи не думав, що колись туди потраплю, і мені було цікаво, яка така справа могла бути у Відьмака в такому місці.

Він узяв шалений темп, широко й легко крокуючи. Уже скоро я ледве за ним встигав. До того ж, крім власного клунка з одягом та речами, я ніс його велику торбу, яка щохвилини видавалася мені важчою й важчою. І тут, як на зло, припустився дощ.

Десь за годину до полудня Відьмак різко спинився. Обернувся й поглянув на мене уважно. Я вже відставав від нього на десять кроків, ніг під собою не чув і став накульгувати. Ми йшли земляною стежкою, яка стрімко перетворювалася на болото. Щойно я нарешті порівнявся з ним, перечепився, вдарився пальцем на нозі, послизнувся й мало не впав.

Відьмак цокнув язиком.

– Паморочиться, хлопче? – запитав він.

Я похитав головою. Хотілося опустити руки й трохи відпочити, але негоже було ставити його торбу в болото.

– Добре, – сказав Відьмак із легкою усмішкою, не зважаючи, що дощ капотить із країв каптура йому на бороду. – Ніколи не довіряй людині, якій паморочиться. Запам'ятай це.

– Мені не паморочиться, – заперечив я.

– Ні? – перепитав Відьмак, зводячи кошлаті брови. – Значить, справа у твоїх черевиках. Вони не дуже підходять для такої роботи.

Черевики в мене були такі ж, як у тата із Джеком, – досить міцні й придатні для брудної роботи в полі, після того як добре розносиш. Нова пара зазвичай означала два тижні натертих до крові ніг, поки взуття не вляжеться по нозі.

Я глянув, у що взутий Відьмак. То були черевики з міцної, доброї шкіри на особливо грубій

підшві. Коштували, мабуть, силу-силенну грошей, але для того, хто ходить багато пішки, варті кожного пенні. Шкіра й підшва згиналися по нозі, коли він ступав, і я міг точно сказати, що вони йому ніде не тиснули.

– Для такої роботи треба мати добре взуття, – сказав Відьмак. – Ми подорожуємо без інших людей і без тварин. Покладайся на свої ноги, і вони тебе не підведуть. Якщо за місяць я таки візьму тебе в науку, то куплю тобі пару черевиків, як ось мої. А до тої пори мусиш давати собі раду.

Опівдні ми спинилися трохи перепочити, ховаючись від дощу в покинутому хліву. Відьмак витяг із кишені якийсь згорток, розвинув тканину – там був великий кусень жовтого сиру.

Він відламав шматок і простягнув. Мені доводилося їсти й гірше, поза тим, я дуже зголоднів і вміть його проковтнув. Відьмак же з'їв лише невеликий кусник, решту загорнув і сховав у кишеню.

У хліву він відкинув каптур, і нарешті мені вдалося добре роздивитися його обличчя. Окрім густої бороди й погляду, наче у ката, однією виразною його рисою був гострий, хижий ніс із горбинкою, що нагадував пташиний дзьоб. Коли він мовчав, його губи повністю закривали вуса з бородою. Борода спершу здавалася сивою, але коли я нишком пригледівся, то віднайшов там мало не всі кольори райдуги – руді, чорні, каштанові пасма і, звісно, багато сивини. Як я значно згодом зауважив, її вигляд переважно залежав від освітлення.

«Слабке підборіддя – слабкий характер», – завжди примовляв мій батько. Він вважав, що деякі чоловіки спеціально відрощують бороду, щоб сховати цю ваду. Однак по Відьмакові було видно, що підборіддя під бородою в нього довге. Коли він їв або говорив, показувалися й жовті зуби – гострі та більш придатні роздирати червоне м'ясо, ніж гризти сир.

Мене аж стріпнуло – я раптом утямив, що він нагадує мені вовка. І не лише з виду. Він був хижак, бо полював на темні істоти. Кусник сиру там і сям його не наситить, а хіба роз'ятрить. І за кілька років його науки я закінчу так само.

– Не наївся, хлопче? – запитав він, свердлячи мене зеленими очима, поки мені не запаморочилося.

Я змок до нитки, натер ноги, але найгірше мені дошкуляв голод. Тож я кивнув, сподіваючись, що він уділить мені ще шматочок, але Відьмак лишень похитав головою і буркнув собі щось під ніс. Тоді знову пронизав мене гострим поглядом.

– До голоду доведеться звикати, – сказав він мені. – Коли є робота, ми мало їмо, а ще як складна – то й зовсім нічого, поки не закінчимо. Краще попостити – так ми менше піддатливі до темряви. Голод робить нас сильнішими. Так що звикай уже, бо в Горшо

зроблю тобі невеличку перевірку. Проведеш ніч у будинку з потойбічним. Сам-один, без нікого. Подивимося, із якого ти тіста!

Розділ 3

Будинок номер 13 на Вотері-лейн

Тільки ми увійшли в Горшо, у далечині пролунали церковні дзвони. Вдарила сьома вечора, починало сутеніти. Сильна мряка гатила нам прямо в обличчя, але світла ще вистачало, щоб зрозуміти: жити тут я ніколи не хотів би, і навіть коротких відвідин краще уникати.

Горшо виділялося поміж зелених полів похмурою чорною плямою – темне, безрадісне селище десь на два десятка рядів обшарпаних спарених будинків, що купчилися на південному схилі сирого пустинного пагорба. Земля довкола була продірявлена шахтами, і Горшо стояв як у центрі сита. Високо вгорі над селом здіймався великий терикон, позначаючи вхід до шахти. За ним розмістилися вугільні склади, запасів яких вистачило б обігріти найбільші міста у графстві, яка б не вдалася затьжна зима.

Незабаром ми пробіралися вузькими, забрукованими вуличками, раз по раз притискаючись до засмальцьованих стін прилеглих будинків, щоб пропустити підводи, навантажені чорними, блискучими від дощу брилами вугілля. Величезні коні-ваговози напружувалися в упряжі – підкови ковзали на мокрій бруківці.

Людей на вулицях було мало. Але де ми проходили – мереживні фіранки у вікнах засмикувалися. Раз ми перестріли кількох похмурих гірників, які прямували нагору до шахти в нічну зміну. Вони голосно між собою розмовляли, аж раптом миттєво всі змовкли і перейшли на другий бік вулиці, тримаючись вервечкою, один за одним, поки нас не минули. Хтось один навіть перехрестився.

– Звикай, хлопче, – гаркнув Відьмак. – Нас кличуть на допомогу, але нам рідко раді і десь зустрічають гірше, ніж зазвичай.

Нарешті ми завернули за ріг, де була найобідраніша вуличка на все село. Одразу видно було, що в тих будинках ніхто не живе. Вікна були то розбиті, то заколочені, і, хоча вже темніло, ніде не горіло світло. У кінці вулички стояв покинутий зерновий склад, – мабуть, колишня маєтність якогось торговця. Обидві ступки великих дерев'яних дверей були навстіж прочинені і підбито звисали з поржавілих завісів.

Відьмак зупинився неподалік від складу, коло останнього дому в ряді. Він один у цьому

заутку міг похвалитися номером: цвяхами до дверей було прибито нещасливе число «13», що викували з металу. Просто над ним, ледве тримаючись на одній заклепці, майже вертикально звисала табличка з назвою вулиці: «ВОТЕРІ-ЛЕЙН».

Вікна були цілі, але мереживні фіранки пожовтіли й затяглися павутиною. Це, схоже, був той будинок із потойбічними істотами, про який попереджав мене вчитель.

Відьмак дістав із кишені ключ, відімкнув двері і повів мене всередину. Там було темно, і спершу я навіть зрадів, що знайшов прихисток від дощу. Але, щойно Відьмак запалив свічку і поставив її на підлогу майже по центру малої вітальні, я зрозумів, що в закинутому хліву серед поля було би краще. Меблів у кімнаті й близько не було, тільки порожня підлога, вистелена кам'яними плитами, і оберемок брудної соломи під вікном. Повітря всередині стояло сире й холодне, навіть коли миготіла свічка, видно було, як парують мій подих.

Кімната й так мене не вразила, але ще менше я втішився словами Відьмака.

— Ну, хлопче, зараз у мене справи, але потім я за тобою вернусь. Знаєш, що маєш робити?

— Ні, сер, — відповів я, не зводячи очей із миготливого вогника свічки.

«А якщо загасне?»

— Я ж тобі казав. Ти що, не слухав? Ти пильнуй, а не гав лови. Та нехай, тут нічого складного, — пояснив він і почухав бороду, запахаючи пальці так глибоко досередини, ніби щось там збирався вловити. — Проведеш тут сам-один ніч. Я кожного нового учня на першу ніч залишаю в цьому старому будинку, щоб зрозуміти, із якого він тіста. О, ще забув сказати. Опівночі спустишся до льоху й зустрінешся з тим, що там чатує. Упораєшся — і з учнівством твоїм майже вирішили. Є запитання?

Запитань у мене було багато, але я надто боявся відповідей. Тож я лише похитав головою й стиснув губи, щоб не так було видно, як вони в мене дрижать.

— Як ти здогадаєшся, що вже північ? — запитав він.

Я стеновав плечима. Я добре орієнтувався в часі за сонцем або зорями, і навіть якби прокинувся серед ночі, то майже завжди напевно знав, котра зараз година. Але тут я не був такий певний. У деяких місцях час ніби загусає, і я відчував, що саме так і в цьому будинку — час іде повільніше. Але тут я згадав про церковні дзвони.

— Зараз по сьомій. Я буду слухати, скільки б'є церковний годинник.

– Ну, хоч зараз ти гав не ловиш, – похвалив Відьмак, злегка всміхнувшись. – Коли проб'є дванадцять разів, візьми згарок та спускайся до льоху. А доти поспи, якщо зможеш. Тепер слухай і уважно собі затам три дуже важливі речі. Нікому не відчиняй дверей, хай би хто стукав. І не спізнися до льоху.

Із цими словами він ступив до вхідних дверей.

– А трете? – вигукнув я останньої миті.

– Свічка, хлопче. За будь-яких обставин не дай їй загаснути...

На цьому він пішов, зачинивши за собою двері, і я залишився сам-один. Я обережно підняв згарок і зазирнув до сусідньої кухні – там так само було порожньо, хіба кам'яна раковина залишилася. Із кухні на двір виходили задні двері – також зачинені, але шпарою внизу задував вітер. Ще дві пари дверей були праворуч від мене. За відхиленими другими дверима голі дерев'яні сходи вели на другий поверх. Перші, що ближче до мене, були замкнені.

Щось у цих замкнених дверях мене тривожило, і я вирішив глянути, що там за ними. Схопився за ручку й нервово посмикав. Вона не піддавалася, ніби хтось тримав її з тамтого боку. Мені стало моторошно. Я смикнув іще сильніше, двері рвучко відчинилися, і я затнувся, мало не впустивши свічку.

За дверима вниз, у темряву, спускалися кам'яні сходи, чорні від вугільного порошу. Вони завертали ліворуч, тож самого льоху я не побачив, але звідти тягло холодним вітром – полум'я свічки замиготіло від протягу. Я швидко зачинив двері й повернувся до вітальні, ще й двері кухні за собою зачинив.

Свічку я обережно поставив у кутку, подалі від дверей та вікна, щоб не згасла і не перекинулася. Тоді знайшов, де можна вкласти на підлозі. Вибору особливого не було. На сиру солому я точно б не лягав, тож вмовстився посеред кімнати.

Камінна підлога була тверда й холодна, але я заплющив очі. Уві сні не буде цього похмурого старого будинку, і я був певен, що прокинуся перед дванадцятю.

Зазвичай я швидко засинав, але не цього разу. Мене колотило від холоду, ще й вікна деренчали від вітру. За стінами щось шурхотіло й шаруділо. «Це тільки миші», – повторював я собі. На фермі ми до них звикли. Аж раптом десь ізнизу, із глибин темного льоху, почувся тривожний шум.

Спочатку ледь чутно, і я нашорошив вуха, але дедалі голосніше й голосніше, поки не зосталося жодних сумнівів. Десь там, у льосі, відбувалося неможливе. Хтось копав яму, раз по раз розбиваючи важку земляну підлогу гострою металевою лопатою. Спочатку

скрегіт і стук – лезо черкнуло по кам'яній поверхні, а за тим – тихий чвак і чвак, немовби глина нехотючи відривалася від землі.

Так тривало кілька хвилин, поки все не стихло так само раптово, як почалося. Запала тиша. Навіть миші більше не шаруділи. Ніби сам дім і все в ньому зачали подих. Я вже точно заचाїв.

Аж оглушний грюкіт розірвав тишу. Гуп, гуп, гуп, гуп, гуп! І голосніше. Ще голосніше. Ближче...

Хтось піднімався сходами з льоху на кухню.

Я схопив свічку та забився в найдавший кут. Гуп, гуп! Ближче й ближче гупали важкі черевики. Хто там рив землю у темряві? Хто тупотів сходами?

Але, може, правильне запитання: не хто, а що...

Чутно було, як скрипнули, прочиняючись, двері з льоху, як прогупали кухню черевики. Я скрутився у своєму кутку в клубочок, втиснувся спиною в стіну і чекав, як от-от прочиняться двері у вітальню.

І справді, вони прочинилися з голосним скреготом. Щось увійшло в кімнату. Війнуло холодом. Справжнім холодом. Таким, що супроводжує потойбічне. Як на пагорбі Повішених, але набагато, набагато гірше.

Я підняв свічку – від її полум'я стіною й стелею поповзли моторошні, химерні тіні.

– Хто тут? – скрикнув я. – Хто тут? – голос у мене тремтів ще більше, аніж рука, у якій я тримав згарок.

Усе мовчало. Навіть вітер на вулиці стих.

– Хто тут? – допитувався я.

Знову без відповіді, але невидимі черевики зачовгали кам'яною підлогою – у мій бік. Ближче й ближче, тепер було чутно, як щось тяжко дихає. Щось важке й велике. Ніби кінь-ваговіз щойно витяг повну підводу на крутий схил.

Останньої миті кроки звернули вбік і завмерли біля вікна. Я втамував подих, але оте під вікном дихало ніби за нас обох – із хлипом тягнучи повітря в легені, ніби йому все мало.

Коли я вже був на межі, воно тяжко зітхнуло, тужливо й змучено водночас, і невидимі черевики знову почовгали підлогою, від вікна і назад до кухонних дверей. Коли кроки

загупали сходами – вниз, до льоху, – я нарешті знову зміг дихати.

Серце припинило вискакувати з грудей, пальці – тремтіти, і я потрохи заспокоївся. Треба було себе опанувати. Так, це було лячно, але якщо найгірше я вже пережив, то пройшов перше випробовування. Я пішов в учні до Відьмака, тож доведеться звикати до таких проклятих місць. Така вже робота.

Хвилин за п'ять мені відлягло. Я вже думав спробувати ще раз заснути, але, як часом казав мій батько: «Де в дурного спокій?» Не знаю, що я зробив не так, але мене почав турбувати новий шум.

Спочатку в далечині, ледве чутно, стукали у двері. Потім тиша – і знову. Стук-стук-стук, тричі. Але цього разу ближче. Знову тиша. І знову три стуки.

Я швидко здогадався: грюкали по черзі у двері кожного дому на Вотері-лейн, і скоро надійде черга будинку номер 13. Коли дійшло до цього проклятого місця, у двері тричі гахнуло так, що й мертвих підніме. Оте з льоху вилізе відчиняти? Я почувався, як між двома вогнями: із вулиці щось рвалося увійти, із льоху щось рвалося вийти.

І раптом усе стало добре. Із того боку дверей до мене звернувся знайомий голос:

– Томе! Томе! Відчини двері! Впусти мене!

То була мама. Я так їй зрадив, що кинувся до дверей не подумавши. Надворі дощило – вона ж змокне.

– Швидше, Томе, швидше! – гукала мама. – Не змушуй мене чекати.

Я вже відкидав клямку з дверей, аж тут згадав Відьмакове попередження: «Нікому не відчиняй дверей, хай би хто стукав...»

Але хіба я міг залишити маму надворі посеред ночі?

– Ну ж бо, Томе! Впусти мене! – почулося знову.

Пам'ятаючи Відьмакові слова, я глибоко вдихнув і спробував все обміркувати. Здоровий глузд підказував мені, що то не моя мама. Чого б вона так далеко за мною йшла? І звідки знала, куди саме ми прямували? Поза тим, мама би не ходила сама. Батько чи Джек обов'язково пішли би з нею.

Ні, за дверима чекало щось інше. Щось, що грюкає у двері, але не має рук. Стоїть на бруківці, але не має ніг.

Загупало ще сильніше.

– Томе, будь ласка, впусти мене, – благав мамин голос. – Хіба можна бути таким жорстоким? Надворі холодно, періщить дощ, я змучилася.

Зрештою, воно заридало, і тоді я точно переконався, що то не мама. Мама сильна. Мама ніколи не плакала, хоч як зле їй було.

За кілька хвилин хлипати перестало, усе затихло. Я повернувся на підлогу і спробував склепити очі. Крутився то на один бік, то на другий, але ніяк не міг заснути. Вітер іще сильніше деренчав шибами, і щопівгодини бив церковний годинник, відміряючи мій час до півночі.

Чим ближче мені було до спуску в льох, тим тривожніше. Я хотів пройти Відьмакове випробовування, але – як би мені хотілося повернутися додому, до свого прекрасного, безпечного, теплого ліжка.

А тоді – щойно годинник ударив раз на пів на дванадцяту – у льосі знову почали рити...

Знову почулося гупання важких черевиків на сходах, знову прочинилися двері, і невидимі черевики ступили до вітальні. Я заляк, тільки серце калатало в грудях, ніби зараз проломить ребра. Гуп! Гуп! Гуп! Прямо на мене.

Мене схопило за шкірку і смикнуло – кішка так переносить своїх кошенят. Тоді невидима рука схопила мене поперек грудей, притискаючи руки до тулуба. Я намагався вдихнути, але не мав змоги. Грудну клітку зчавило намертво.

І потягнуло мене до льоху. Я не бачив, у чиїх руках опинився, але чув, як воно дихає з присвистом, і відчайдушно заборсався. Я звідкись точно знав, що зараз станеться. Знав звідкілясь, що саме рили вниз. Мене зтягне сходами в темний льох, де вже чекає могила. Там мене поховають живцем.

Я був ледве живий від страху, поривався кричати, але мене не просто міцно стиснуло. Мені відняло все тіло, я не міг і пальцем поворухнути.

І тут я полетів униз...

Я упав навколішки перед розчохнутими дверима до льоху, неподалік від першої сходинки. Мое серце захлиналося панікою й стукотом, і я зірвався на ноги й захряснув відчинені двері. Долаючи тремтіння, я повернувся до вітальні, де миттю побачив, що третє Відьмакове правило вже порушено.

Свічка згасла...

Я ступив до вікна, і раптовий спалах ураз освітив кімнату. Відразу за ним прогуркотів грім, так голосно, ніби в мене над головою. Дощ перішив по стінах і вікнах, тарабанив у вхідні двері – дерево стогнало і скреготіло, немов ледве стримуючи чужий наступ.

Кілька хвилин я тоскно роздивлявся спалахи блискавки за вікном. Ніч видалася мерзенна. Хоч я і боявся блискавки, усе б віддав, щоб опинитися там, на вулиці. Аби не спускатися в той льох.

У далечині почав бити годинник. Я рахував удари – їх було рівно дванадцять. Час було зустрітися з тим, що чатує в льосі.

Спалах блискавки знову осяяв кімнату і висвітлив величезні сліди на підлозі. Спершу я вирішив – це залишив Відьмак, але сліди були чорні, ніби з чиїхось дебелих черевиків осипався вугільний порошок. Вони вели від дверей кухні майже впритул до вікна, тоді повертали назад. До льоху, униз. У темряву, куди я мусив спуститися!

Силуючи себе не відступати, я навпомацки знайшов згарок свічки на підлозі. Тоді намацав десь поряд свій клунок із речами. Там, безпечно загорнуте в мій одяг, було кресало, що подарував мені тато.

Наосліп і навмання я витрусив дрібку трута на підлогу і вдарив металевим кресалом по кременю, вибиваючи іскри. Я роздмухував трут, поки на мить не здійнявся маленький вогник – достатній, аби запалити свічу. Батько й не думав, що його подарунок так швидко стане мені в пригоді.

Щойно я прочинив двері до льоху, спалахнула ще одна блискавка. Від гуркоту грому здригнувся весь будинок, гучна луна покотилася сходами переді мною. Я спускався у льох, у мене дрижали пальці, а в них – згарок, і химерні тіні звивалися на стіні.

Я не хотів туди йти, але якщо не пройти Відьмакове випробовування, він, мабуть, відправить мене додому, щойно зародиться на світ. Я уявив, як ніяковітиму від сорому перед мамою, коли вона питає, що сталося.

Вісім сходинок вниз, і я дійшов до повороту, за яким уже видно було льох у кінці сходів. То було невеличке приміщення, але по кутках залягли глибокі тіні, до яких не сягало світло від свічки. Зі стелі брудним і пелехатим мереживом звисала павутина. По земляній підлозі валялися розкидані брили вугілля та великі дерев'яні ящики, коло великої пивної бочки стояв старий дерев'яний стіл. Я обійшов кругом пивну бочку і помітив щось у дальньому кутку, прямо за ящиками. Я так злякався, що мало не впустив свічку.

Темна постать, подібна до купи дрантя на підлозі, видавала ритмічний, ледь чутний звук. Ніби дихала.

Я підійшов ближче, тоді ступив ще крок. Щоб рухатися вперед, мені знадобилася вся моя сила волі. І щойно я підійшов на відстань витягнутої руки, істота почала рости. Здійнялася з укритої тінню підлоги, побільшала втричі або вчетверо, випростувалася.

Я мало не кинувся навтьоки. Воно було темне, високе й страшне та зиркало на мене зеленими блискучими очима.

Тільки тоді я помітив, що в лівій руці в нього костур.

– Чого так довго? – grimнув Відьмак. – Ти спізнився майже на п'ять хвилин!

Розділ 4

Лист

– Я в цьому домі виріс, – сказав Відьмак, – і надивився такого, що волосся б дибки встало, але, крім мене, ніхто їх не бачив, і батько лупив мене за брехню. Щось вилазило з льоху. Ти теж його бачив, правда?

Я кивнув.

– Ну, нічого страшного, хлопче. Ще одна примара, залишок неспокійної душі, яка вже перейшла в кращий світ, тільки і всього. Якби він не покинув гіршу свою частину, застрягнув би тут навічно.

– А що він накоїв? – запитав я.

Мій голос відбився від низької стелі, навіть злегка пішла луна. Відьмак із сумом похитав головою.

– Він був шахтар і захворів на легені, мусив покинути роботу. Дні і ночі безперестанку він кашляв і задихався, і бідна дружина заробляла на них обох. Вона працювала в пекарні, але, на жаль для них двох, вона була дуже вродлива жінка. Мало кому з жінок можна довіряти, а гарним – і поготів. Гірше того, він був ревнивий, а від хвороби згірк. Одного вечора вона спізнювалася з роботи, і він все підходив до вікна, крокував туди-сюди і все набирався іді. Він подумав, що вона десь там з іншим. Коли дружина нарешті

повернулася, він впав у таку лють, що проломив їй череп великим шматком вугілля. Тоді покинув її помирати на кам'яній підлозі, а сам спустився до льоху копати могилу. Вона була досі жива, коли він повернувся, але не могла ні крикнути, ні ворухнутися. Це до нас приходить той жах, що вона відчувала, коли він її підняв та поніс до темного льоху. Вона чула, як він рие землю. Вона знала, що він планує. Пізніше тієї ж ночі він себе вбив. Це дуже сумна історія, і, хоч тепер вони обое покояться з миром, його примара досі блукає тут, так само як і її останні спогади. І те, і інше достатньо сильні, щоб мучити таких, як ми з тобою. Ми бачимо те, що не бачать інші, і це водночас і дар, і прокляття. Але в нашому ремеслі річ надзвичайно корисна.

Я здригнувся. Мені було шкода бідну дружину-жертву і шкода її убивцю-шахтаря. Мені навіть Відьмака було шкода. Це ж тільки уявити собі дитинство в такому домі!

Я опустив погляд на свічку, яку поставив посередині стола. Вона майже повністю догоріла, і полум'я знову замиготіло, але Відьмак ніби й не збирався повертатися нагору. Мені не подобалося, як тіні повзуть по його обличчю. Як воно витягується під ними, набираючи подоби вовчої морди.

– Знаєш, як я подолав свій страх? – запитав він.

– Ні, сер.

– Однієї ночі я так злякався, що не стримався, закричав. Усіх побудив, і розлючений батько взяв мене за карк і поніс сходами в цей льох. Тоді дістав молоток і забив за мною двері. Я був ще малий, років сім, не більше. Я видерся сходами назад до дверей на кухню і кричав щосили, дерся і гупав у двері. Але мій батько був суворий чоловік і покинув мене самого в темному льосі. Мені довелося провести тут цілу ніч і навіть частину другого дня. Через якийсь час я заспокоївся, і знаєш, що я тоді зробив?

Я похитав головою, не зводячи на нього погляд. Його очі блистіли, і він як ніколи скидався на вовка.

– Я повернувся до льоху і сів у темряві. Тоді тричі глибоко вдихнув і зустрівся зі своїм страхом. Я зустрівся із самою темрявою, а немає нічого страшнішого, особливо для таких, як ми з тобою. Бо до нас посеред темряви приходить всяке. Шепоче нам, набирає форми, яку бачать тільки наші очі. Але я це зробив, і, коли я вийшов із цього льоху, найгірше було позаду.

Цієї миті свічка оплила і загасла. Усе поринуло в непробудну темряву.

– От і все, хлопче, – сказав Відьмак. – Зараз тут тільки ти, я і темрява. Витримаєш? Годишся мені в учні?

Голос його звучав інакше, якимось глибше та чудернацько. Мені уявлялося, як він упав навкарачки, обличчя його вкривається вовчою шерстю, зуби ростуть і загострюються. Я тремтів і не міг мовити ні слова, поки не зробив третій глибокий вдих. І тільки тоді я йому відповів. Словами батька, які він повторював, коли доводилося робити щось складне або неприємне.

– Хтось мусить, – сказав я. – То чом би і не мені?

Відьмакові це, мабуть, здалося кумедним, бо його сміх рознісся на весь льох, а тоді прокотився сходами вгору, назустріч новому гуркоту грому.

– Майже тринадцять років тому, – знову повів Відьмак, – передали мені запечатаного листа. Він був короткий по суті і написаний грецькою. Це твоя мати мені прислала. Знаєш, що вона написала?

– Ні, – тихо озвався я, не розуміючи, до чого він веде.

– «Я щойно народила хлопчика, – писала вона. – І він сьомий син сьомого сина. Його звуть Томас Дж. Ворд, і він – мій подарунок цьому графству. Коли він виросте, ми надішлемо звістку. Навчіть його всього. Він буде вашим найкращим і вашим останнім учнем».

Відьмак перейшов мало не на шепіт.

– Ми не вдаємося до чар, хлопче, – сказав він. – Головні інструменти нашого ремесла – це здоровий глузд, хоробрість і докладні записи, щоб вчитися на старих помилках. А понад усе ми не віримо в пророцтва. Ми не віримо у визначене майбутнє. І якщо сповниться те, що написала твоя мати, то тільки тому, що ми самі його сповнимо. Розумієш?

Він говорив різко, але я розумів, що він не на мене сердиться, тож просто кивнув у темряві.

– А що мати вважає тебе своїм подарунком графству, то кожен із моїх учнів був сьомим сином сьомого сина. Тож не думай, що ти особливий. Тобі ще багато вчитися та гарувати.

Після короткої паузи він продовжив, уже лагідніше та без злості:

– Рідні часом приносять клопоти. Зараз у мене лишилося тільки двоє братів. Один – слюсар, і в нас із ним нормальні стосунки, а другий не розмовляє зі мною вже понад сорок років, хоча досі живе в цьому селищі.

Поки ми вийшли з будинку, буря вже минула й показався місяць. Тільки коли Відьмак

зачиняв вхідні двері, я нарешті помітив, що на дереві вирізано якийсь знак.

Відьмак кивнув на позначку.

– Такими знаками я попереджаю інших, хто вміє таке читати, або для себе лишаю – освіжити пам'ять. Ти, мабуть, упізнаєш грецьку літеру «Πі». Так я позначаю привида або примару. Хрестик у нижньому куті – це римська цифра десять, це найнижчий рівень небезпеки. Усе, що від шести і нижче, – усього лише примара. Ніщо в цьому домі не може завдати шкоди, якщо ти його не боїшся. Пам'ятай: темрява живиться страхом. Будь сміливим, і примара нічого тобі не зробить.

Якби я це знав від самого початку!

– Веселіше, хлопче, – порадив Відьмак. – Носом скоро землю черпати будеш! Ну, може, це тебе підбадьорить.

Він витягнув кусень жовтого сиру з кишені і відламав для мене шматочок.

– На, пожуй. Але не ковтай усе відразу.

Я йшов за ним слідом по брукованій вуличці. Повітря досі було вогке, але принаймні вже не дощило, і хмари на заході кучерявилися, як овеча вовна, тоншали і рвалися на дрібні смуги.

Ми вийшли із села й попрямували далі на схід. Прямо на межі селища, де бруківка переходила в болотяну стежку, стояла церквися. Вона була занедбаною на вигляд: на даху бракувало черепиці, фарба облущилася з центральних дверей. Відколи ми вийшли з будинку, не бачили нікого з місцевих, але на порозі церкви стояв старий. Мав сиве, тонке, неохайне, масне волосся.

Темний одяг виказував у ньому священика, але, щойно ми підійшли ближче, саме вираз його обличчя привернув мою увагу. Він супився на нас, скривившись усім обличчям, аж тут розмахисто нас перехрестив. Аж навшпиньки встав, тягнучи праву руку в небо високо, як тільки міг. Я і раніше бачив, як священики людей хрестять, але ніколи, щоб з такою люттю розмахували при цьому рукою. Мені здалося, він лютий саме на нас.

Мабуть, недолюблює Відьмака або його ремесло. Я знав, що більшість людей зі страхом сприймають таку роботу, але ще не бачив подібної реакції.

– Чого це він? – запитав я, щойно ми відійшли на достатню відстань, щоб священник нас не почув.

– Священики! – сердито відрізав Відьмак гострим тоном. – Усе знають, але нічого не бачать! А цей – найгірший з усіх. Це мій старший брат.

Мене залоскотала цікавість, але вистачило розуму не розпитувати далі. Схоже, мені ще належало багато чого дізнатися про Відьмака та його минуле. Однак у мене склалося враження, що поки зарано і він розкаже мені, коли сам буде до цього готовий.

Тож я просто йшов за ним на південь, ніс його важку торбу та думав про маминого листа. Вона ніколи не вихвалялася й не дозволяла собі голослівних заяв. Мама говорила лише необхідне й нічого зайвого, і кожне слово було на вагу золота. Зазвичай вона просто мовчки робила свою роботу. Відьмак говорив, із примарами нічого не вдієш. Але мама якось втихомирила їх на пагорбі Повішених.

Сьомий син сьомого сина. У такому ремеслі це не дивина, а радше обов'язкова умова для кожного Відьмакового учня. Але я знав: дещо інше робило мене особливим.

Я був і маминим сином також.

Розділ 5

Богарти та відьми

Ми прямували до «зимової оселі» – так її називав Відьмак.

Поки ми йшли, останні ранкові хмари розтанули, і раптом я зауважив, що сонце сьогодні інше. Навіть у графстві посеред зими іноді світить сонце – і це добре, бо тоді принаймні не дощить. Але щороку настає такий день, коли вперше помічаєш: сьогодні воно гріє. Це як повернення старого друга.

Відьмак, мабуть, думав так само, бо раптом спинився на місці, глянув на мене скося й усміхнувся – а він рідко взагалі усміхався.

– Перший день весни, хлопче, – сказав він, – тому ходімо до Чипендена.

Мені це здалося дивним. Він завжди ходить до Чипендена в перший день весни? І якщо

так, то навіщо?

Тож я його запитав.

– Літня оселя. Ми зимуємо на межі Енглзарківської вересової пустоші, а літо проводимо в Чипендені.

– Ніколи не чув про Енглзарк. Це де? – запитав я.

– На далекому півдні графства, хлопче. Я там народився. Ми там жили, поки батько не перевіз нас до Горшо.

Але про Чипенден я принаймні чув, тож мені полегшало. До мене дійшло, що в учнівстві у Відьмака я буду багато подорожувати і доведеться вивчити всі дороги.

Не гаючи часу, ми повернули на північний схід, прямуючи тепер до віддалених пагорбів. Більше я ні про що не розпитував, але того вечора, коли ми знову спинилися на ніч в покинутій холодній житниці і повечеряли ще кількома шматочками жовтого сиру, мій шлунок, мабуть, вирішив, що мені рота зашили. Ніколи в житті ще я не був таким голодним.

Я думав про те, де ми будемо жити в Чипендені та чи буде там нормальна їжа. Ніхто з моєї родини і навіть знайомих там не бував, але казали, що це далеке непривітне село десь у горах – із ферми мого батька якраз ледь виднілися далекі сірі та пурпурові вершини. Вони завжди нагадували мені величезних сплячих чудовиськ, але це, мабуть, через те, що один із татових братів розповідав мені про них такі казки. Уночі – казав він – вони сходили з місця, і до світанку траплялося, що цілі села зникали з лиця землі, розтерті на порошок під їхньою вагою.

Наступного ранку темно-сірі хмари знову закрили сонце, і все вказувало на те, що побачити другий весняний день пощастить нам нескоро. Зірвався вітер. Ми почали підніматися вгору, і різкі пориви смикали нас за одержу та жбурляли птахами по всьому небу. Хмари наперегін помчали на схід, затугнувши гірські вершини темною пеленою.

Ми йшли помалу, за що я був дуже вдячний, бо на обох п'ятах натер собі по болючому мозолю. Тож, коли ми нарешті підійшли до Чипендена, стояв уже надвечірок і запали сутінки.

Хоча вітер не вщух, небо вже прояснилося й пурпурові гірські кряжі здіймалися на горизонті гострими піками. Відьмак мало говорив у дорозі, зате тепер ледь не із захватом викукував назви гір одна за одною. Там були такі вершини, як Парлік-пайк – найближча

гора до Чипендена, а також пагорб Меллор-нолл, гора Седдл-фелл і «Вовча гора» Вулф-фелл. Якись було видно краще, інші ховалися в далечині.

Я запитав вчителя, чи водяться на Вовчій горі вовки, і він похмуро всміхнувся:

– Тут усе швидко міняється, хлопче. Завжди треба бути насторожі.

Коли показалися перші сільські дахи, Відьмак кивнув на вузьку стежку, яка відходила від основної дороги і звивалася вгору вздовж невеликого дзвінкого потічка.

– Отам мій дім, – сказав він. – Це довша дорога, але не доведеться проходити село. Я волю триматися на відстані від місцевих селян. І ім так більше до вподоби.

Я згадав Джекові слова, і мені в грудях защемило. Правду він казав. Це самотнє життя. Зрештою, лишаєшся сам-один.

Обабіч струмка росло кілька куцих дерев, які вчепилися коренями в схил і боролися з вітром, аж раптом прямо перед нами розкинувся ліс із кленів та ясенів. Щойно ми ступили в прихисток дерев, вітер стихився, тільки часом здаля долітали окремі подуви. Спочатку я подумав, що то просто купа дерев, кілька сотень чи що, де можна сховатися від вітру, але вже за кілька хвилин зрозумів: ні, не тільки.

Я й раніше інколи це помічав. Бувають дерева шумні – вічно скриплять гілками чи шелестять листям. А бувають такі, що стоять взагалі беззвучно. Десь високо вгорі над нами зітхав вітер, але тут, у лісі, чутно було хіба наші кроки. Усе стояло так непорушно, цілий ліс повний німих дерев, аж мені мороз пробіг поза шкірою. Я мало не вирішив: вони до нас дослухаються.

Зрештою, ми вийшли на галявину, де прямо перед нами стояв будинок. Його оточував високий живопліт із колючого глоду, тож видно було хіба верхній поверх із дахом. Із димоходу тягнулася ниточка білого диму – рівно, як стовпчик, вивищувалася над будинком, де вже над деревами вітер відносив її на схід.

Дім із садом розмістилися в западині поміж пагорбами, ніби послужливий велетень навмисне для того забрав у долоню жменю зайвої землі серед косогорів.

Відьмак повів мене повз живу огорожу до металевої хвіртки. Хвіртка була низька, мені десь по пояс, і пофарбована в яскраво-зелений. Фарба була ще зовсім свіжа, я навіть злякався, чи не лишиться на Відьмаковій долоні слід, коли він потягнеться до заціпки.

І тут сталося таке, від чого мені подих перехопило. Не встиг Відьмак торкнутися заціпки, як вона сама відкинулася і хвіртка поволі відчинилася, ніби розчахнута невидимою рукою.

– Дякую, – сказав Відьмак.

Двері будинку самі не відчинилися, бо спочатку Відьмак мусив відімкнути їх великим ключем, який витягнув із кишені. Ключ був подібний до того, яким він відкривав двері дому на Вотері-лейн.

– Це той самий ключ, який у вас був у Горшо? – запитав я.

– Так, хлопче, – глянув на мене Відьмак, штовхаючи двері всередину. – Це мені дав мій брат-слюсар. Відчиняє майже всі замки із тих, простіших. У нашій роботі дуже корисна річ.

Двері піддалися з голосним скреготом і протяжним скрипом, і я зайшов услід за Відьмаком у тісний, похмурий передпокій. Із правого боку вгору вели круті сходи, із лівого – углиб дому вів вузький коридор, підлога була викладена кам'яними плитами.

– Залиш всі речі під сходами, – велів Відьмак. – Ходімо, хлопче. Не лови гав. Нема часу. Їсти треба, поки гаряче!

Тож я поклав його торбу з моім клунком, де велено, і пішов за Відьмаком коридором на кухню, звідки смачно пахтіло гарячою їжею.

Кухня мене не розчарувала. Вона була подібна до маминої. На широкому підвіконні у великих горщиках росли всілякі трави, і призахідне сонце зазірало в кімнату, розкидаючи довкола пістряві тіні від листя. У дальньому кутку палахкотіло в каміні вогнище, від якого розходилося тепло, а прямо посередині викладеної кам'яними плитами підлоги стояв великий дубовий стіл. На ньому вже чекали дві величезні чисті тарілки та п'ять мисок, доверху наповнених різними наїдками. Коло них парувала соусниця, повна гарячої підливи.

– Сідай і пригощайся, хлопче, – запросив Відьмак, і мене не треба було просити двічі.

Я набрав собі кілька великих шматків курки та яловичини, а потім ще горю смаженої картоплі та овочів, хоча місця на тарілці після м'яса вже майже не лишилося. Усю цю горю я щедро полив смачною підливою – ліпша хіба в моєї мами.

Цікаво, де господиня і як вона знала, що ми вже підходимо, що так справно виставила гаряче на стіл. Запитань у мене було багато, але я дуже втомився, так що вирішив поберегти сили для вечері. Коли я нарешті проковтнув останній шматок, Відьмак уже закінчив зі своєю вечерею.

– Добре? – запитав він.

Я кивнув. Так наївся, що ледве міг говорити. Мене хилило в сон.

- Після одного сиру завжди добре, коли вдома чекає гаряча страва, – погодився Відьмак.
- Удома ми ситно їмо. Це компенсує наш піст під час роботи.

Я знову кивнув та позіхнув.

- Завтра маємо багато справ, так що йди спати. Твоя кімната на першій сходовій клітці, із зеленими дверима, – сказав мені Відьмак. – Відпочивай, але не виходь із кімнати посеред ночі та не гуляй будинком. Коли сніданок буде готовий, почувеш дзвіночок. Відразу тоді спускайся – кухар може розсердитися, якщо спізнитися до столу, і страва вже охолоне. Але й раніше не виходь, бо це нічим не краще.

Я кивнув, подякував за вечерю і повернувся коридором назад у передпокій. Відьмакова торба з моїм клунком зникли. Міркуючи, хто би міг їх забрати, я піднявся до своєї кімнати.

Моя стара кімната вдома, яку я до того колись ділив із двома братами, була набагато меншою. У цій новій поміщалися ліжко, маленький столик для свічки, крісло, комод, ще й місця багато лишалося. Зверху на комоді вже лежав мій клунок із речами.

Прямо навпроти дверей було велике підйомне вікно, розділене на вісім панелей. Шиби були грубі й шерехаті, крім кольорових плям і завитків, нічого за склом і не розбереш. Вікно, схоже, роками не відчиняли. Ліжко стояло присунуте до стіни прямо під ним, тож я роззвусь, вліз на ковдру навколішки і спробував його відчинити. Не відразу, але вікно піддалося легше, ніж я очікував. Я кілька разів із силою смикав мотузку, поки нижня частина піднялася достатньо, щоб можна було висунути голову назовні та роздивитися довкола.

Під вікном простягався широкий газон, розділений надвое доріжкою, посипаною білим гравієм. Вона вела через двір і губилася між деревами. Із правого боку над вершинами дерев виднілися гірські вершини. Здавалося, руку простягни – і можна торкнутися найближчої. Я глибоко вдихнув прохолодне свіже повітря, просякнуте запахом молоді трави, тоді повернувся в кімнату і взявся розбирати клуночок із моїм нехитрим скарбом. Усі мої речі легко помістилися у верхню шухляду комоду. Я її саме засував, коли помітив напис на затіненій дальній стіні, навпроти задньої планки ліжка.

То був список імен, кожне нашкрябане чорним чорнилом по голій шпаклівці: якісь написи більші, ніби власники цих імен були високої про себе думки, ще якісь – вицвіли від часу. Мені здалося, це імена інших учнів, які жили тут до мене. Мені також дописати своє ім'я чи почекати, коли закінчиться перший місяць і мое учнівство почнеться по-справжньому? Але я не мав ні пера, ні чорнила, так що відклав це питання на потім, а поки роздивився стіну уважніше, шукаючи останню приписку.

Мені здалося, це БІЛЛІ БРЕДЛІ – букви ніби чіткіші за інші, втиснуті в маленький проміжок поміж рештою списку й підлогою. Я ще зо хвилю гадав, що тепер робить Біллі, але втомився і вже хотів спати.

Простирадла були чисті, і ліжко вабило мене до себе, тож я не марнував часу, роздягнувся і заснув, щойно торкнувся головою подушки.

Коли я розплющив очі, сонячне світло лилося у вікно. Мені ще снівся якийсь сон, але щось мене розбудило, – мабуть, дзвінок на сніданок.

Тут я рознервувався. То був дзвінок на сніданок чи мені наснилося? Як мені знати точно? І що тепер робити? Кухар однаково розсердиться, якщо спуститися надто рано чи надто пізно. І, вирішивши, що розбудив мене, мабуть, таки дзвінок, я одягнувся та відразу спустився.

Ще на сходах я почув брязкіт каструль і сковорідок із кухні, але, щойно прочинив двері, запала мертва тиша.

Отже, я помилився. Треба було відразу повертатися нагору, – видно, що сніданок ще не готовий. Тарілки зі вчорашньої вечері вже зникли, але стіл до сніданку ще був не накритий, а з каміну ще не прибрали вчорашній вистиглий попіл. І взагалі, у кухні було прохолодно. Гірше того – щосекунди ставало ще холодніше.

Я ступив до столу, і це було моєю помилкою. Не встиг я закінчити крок, як за спиною в мене розгнівано зашипіли. Жодного сумніву. Це було дуже сердите сичання, прямо над моім лівим вухом. Так близько, що я відчував чужий подих.

Відьмак попереджав мене не спускатися раніше, ніж покличуть до сніданку, і раптом я відчув небезпеку.

Не встиг я про це й подумати, як щось заліпило мені добрячого потиличника, я аж похитнувся і мало не вилетів із кухні сторч головою.

Другого попередження я не чекав. Я вискочив із кухні і кинувся відразу нагору, але посередині сходів завмер. Хтось стояв нагорі сходів. Високий, загрозливий, темний силует на фоні світла із прочинених дверей моєї кімнати.

Я заляк, не знаючи, куди тепер маю подітися, поки мене не заспокоїв знайомий голос. То був Відьмак.

Це вперше я бачив його без довгого чорного плаща. Він мав на собі чорну туніку поверх сірих штанів, і видно було, що хоч він чоловік високий і широкоплечий, але худий. Мабуть, тому, що у певні дні їв хіба кусень сиру на цілий день. Такий вигляд у старості мають найліпші землероби. Деякі, звісно, гладшають, але більшість – таких мій тато став наймати на час врожаю, відколи більшість моїх братів пішли з дому, – сухоребрі, міцні та жилаві. «Чим худіший, тим здоровіший», – завжди казав мій батько. Дивлячись зараз на Відьмака, я зрозумів, чого він здатен так довго ходити шаленим темпом без жодного відпочинку.

– Я тебе попереджав не спускатися перед сніданком, – нагадав він стиха. – Ото вже нам'яли тобі вуха. Хай це стане тобі уроком, хлопче. Наступного разу може бути значно гірше.

– Мені здалося, я чув дзвіночок, – пояснив я. – Але, мабуть, наснилося.

Відьмак тихо розсміявся.

– Це для учнів найперший і найважливіший урок, – сказав він. – Розрізняти між сном і явою. Декому за все життя не вдається.

Він похитав головою, підступив до мене ближче та поплескав мене по плечу.

– Ходімо, покажу тобі сад. Треба з чогось починати, та й згаємо час до сніданку.

Коли Відьмак вивів мене у двір через задні двері, я зрозумів, що сад величезний, значно більший, ніж мені здалося вчора з-за живоплоту.

Ми йшли на схід, мружачись від вранішнього сонця, поки не дійшли до широкого газону. Учора ввечері я подумав, що сад повністю оточений живоплотом, але я помилився. У живоплоті були прогалини, а прямо за ним починався ліс. Стежка з білого гравію вела через газон і далі, гублячись поміж деревами.

– Тут насправді не один сад, – пояснив Відьмак, – а три, і до кожного веде ось така стежка. Спочатку підемо до східного саду. Там за ясної днини досить безпечно, але ніколи не ходи туди після заходу сонця. Принаймні поки не буде на те поважної причини. І точно не ходи туди сам.

Я обережно пішов до дерев слідом за Відьмаком. Скраю газону трава була довша, поцяткована пролісками. Я люблю проліски – вони зацвітають навесні й завжди нагадують мені, що довге, спекотне літо не за горами, але зараз я ледве звернув на них увагу. Вранішнє сонце сховалося за верхівками дерев, і повітря раптом зробилося прохолодним. Це нагадало мені візит на кухню. Щось у цьому лісі чаїлося небезпечне і незвичайне, і що

далі ми заходили, то холодніше ставало довкола.

Високо вгорі гніздилися граки, і від їхніх різких, сердитих криків мене обсипало морозом ще сильніше, ніж від тутешнього холоду. Голоси в них були неприємніші за голос мого тата, коли він часом заводив співи, доячи корів. І якщо молоко прокисало, мама завжди казала, що це через нього.

Відьмак спинився і показав пальцем на шмат землі кроків за п'ять попереду.

– Це що таке? – запитав він мене ледве чутно.

Посеред великої ділянки голої, виполотої від трави землі вертикально стояв надгробок, злегка похилений в лівий бік. Футів із шість перед ним стояв ряд із менших каменів, щось на зразок огорожі. Одне це вже було незвично. Але ще незвичайніше те, що до каменів-огорожі прикріплені були грубі залізні пруті, накриваючи землю неначе ґратами. Їх було тринадцять.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=50372954&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.